

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. Quinam Excommunicati, & in quibus casibus sint vitandi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

tum sit, ne excommunicati hominis societatem admittere, aut eidem communicare valeant. Alioquin enim, si alij Fideles scienter, & extra casus à Jure concessos, communicarent excommunicato (quod tamen defacto intelligendum est de excommunicato non tolerato, seu de vitando) non solum peccarent, sed etiam ipsimet incurrerent Excommunicationem minorem. Quod, ut melius intelligatur, sit

Hoc procedit de excommunicato non tolerato, sed vitando.

QUÆSTIO III.

Quinam Excommunicati, & in quibus casibus sint vitandi?

35. **P**resens Quæstio procedit solum de excommunicatis excommunicatione majori: nam excommunicati excommunicatione minori duntaxat, nunquam fuerunt vitandi; utpote quæ solum separat excommunicatum à perceptione Sacramentorum, c. Si quem. de Sentent. excommun. Cæterum de prioribus loquendo, defacto communiter distinguunt Doctores, ac dicunt, quod excommunicati alij sint tolerati, quos cæteri Fideles vitare non tenentur: alij non tolerati sed vitandi, quos nimirum alij Fideles tenentur evitare, nisi & ipsi excommunicationem minorem incurrere velint.

Excommunicati alij tolerati, alij vitandi.

36. **CONCL.** 1. Etsi olim omnes omnino excommunicati excommunicatione majori fuerint vitandi, publici quidem publice, occulti verò occultè: hodie tamen post Concilium Constantiense, circa annum Domini 1414. celebratum, ex moderatione Martini V. nulli excommunicati sunt vitandi, nisi sint specialiter & nominatim denunciati, vel nisi sint notorij percussores Clericorum. Ita Herincx disp. 6. de Censuris, quæst. 2. num. 22. estque Doctorum modernorum communis sententia. Prima pars patet ex Jure Canonico c. Cum non ab homine. de Sent. excommun. cum concordantijs. Altera pars constat ex verbis Constitutionis Martini V. in Concilio Constantiensi editæ, quæ incipit, Ad evitanda, & inter alios refertur à Sylvestro, §. Excommunicatio. 5. num. 7. Unde jam more Ecclesiæ receptissimum est, ut non vitemus, nisi duas illas excommunicatorum species, quas prædictum Concilium vitari jussit; & sunt excommunicati nominatim denunciati, deinde notorij percussores Clericorum.

Excommunicati, qui defacto sint vitandi?

35. Notandum verò, quantum attinet ad percussionem Clerici, quod tunc censeatur quis esse Notorius percussor Clerici quando

Notorius percussor Clerici, quis?

quando factum adeò notoriè constat, ut non possit aliquà tergiversatione celari, nec aliquo juris suffragio excusari, prout loquitur Pontifex in cit. Bulla. Unde si percussio Clerici est adhuc occulta, vel factum ipsum potest probabiliter excusari, v. g. si percussor dicat, se percussisse Clericum ex joco, aut inadvertenter, vel nesciendo esse Clericum, talis percussor Clerici etiam manifestus, non erit vitandus. Herinex *ibidem* cum alijs.

Casus, in
quibus non
licet commu-
nicare ex-
communi-
catis vitan-
dis,
Os.

38. CONCL. II. Prohibitum est, communicare cum excommunicatis vitandis in ijs casibus, qui hoc vulgato carmine comprehenduntur :

Os, Orare, Vale, Communio, Mensa negatur.

Os.

39. Ubi per ly *Os*, intelligitur confabulatio, seu collocutio cum excommunicato, etiamsi fiat per litteras, vel internuntium, aut alia signa. Similiter ratione hujus particulæ intelliguntur prohibita oscula, amplexus, & alia hujusmodi signa amicitia, nec non & receptio munerum. Bonacina *tom. 1. disp. 2. de Excommunic. punct. 6. §. 2. & alijs.*

Orare.

40. Per ly *Orare*, prohibetur communio in Sacris, sive in Orationibus, eò quòd non liceat orare simul cum excommunicatis vitandis, neque coram eis Missam celebrare. Quinimò, si excommunicatus vitandus ingrediat Ecclesiam, ut Missam audiat, monendus erit, ut exeat: quòd si nominatim monitus exire noluerit, novam excommunicationem Papæ reservatam incurrit, juxta *Clem. 2. de Sent. excommun. ac potest etiam per vim expelli. Si verò hoc fieri nequeat, erunt omittenda Divina Officia, atque ipsamet Missa; dummodò necdum fuerit inchoatus Canon, aut (ut aliqui volunt) Consecratio: tunc enim oportebit pergere usque ad Sumptionem, ne Sacrificium Missæ maneat incompletum; sed peractâ Sumptione Calicis Sacerdos debet discedere, ac reliqua peragere in Sacristia, vel omittere, si talis locus non adsit. Verùm alijs astantes debebunt illicò in tali casu exire ex Ecclesia, excepto Ministro Altaris; alioquin enim peccarent participando in Divinis cum excommunicato vitando. Bonacina *loc. cit. punct. 3. §. 1. num. 3. Herinex disp. 6. de Censuris, quest. 6. num. 28. Sannig disp. 2. de Excommun. q. 2. num. 8. & alijs.**

Vale.

41. Per ly *Vale*, prohibetur omnis salutatio honorifica: etiam gestu facta. Notant tamen Doctores, licitum esse, prius salutantem resalutare; eò, quòd si quædam debiti solutio, quæ etiam debetur inimicis.

42. Per *ly Communio*, prohibetur qualibet societas, quæ fit ^{Comitū-} communicando cum excommunicatis vitandis in habitatione, ^{no.} contractibus, aut exercitio: unde non licet inire contractus cum excommunicato vitando, vel idem opus facere cum eo, aut huiusmodi.

43. Tandem per *ly Mensa*, prohibetur communicatio in ^{Mensa;} cibo, & potu: ut quando unus alterum invitat ad mensam, & quid im- cum ipso manducat; etiamsi talis manducatio fiat eo modo, quo ^{portet?} aliqui communem & socialem vitam agentes, simul comedunt: uti fieri solet in Seminarijs, aut Refectorijs Religioforum.

44. CONCL. III. Quicumque absque rationabili causa ex- ^{Communi-} cante scienter communicat excommunicato non tolerato, ^{cans ex-} sed vitando, non solum peccat, sed etiam ipsemet incurrit Ex- ^{communi-} communicationem, saltem minorem, imò quandoque & majo- ^{catō vitand-} rem. Ita communis Doctorum. Et quidem prima pars patet ^{do peccat?} ex eo: quia talis agit contra rationabilem Ecclesie prohibitio- nem, qua verantur cæteri Fideles communicare cum excommu- nicato vitando, ut eò citius respiscat, & ad poenitentiam, at- que condignam læsis satisfactionem præstandam compellatur. Estque tale peccatum pro gravitate excessus quandoque mortale, præsertim si fiat ejusmodi communicatio in publicis Officijs Divinis, quandoque autem veniale: prout communicando in rebus civilibus, & actionibus humanis, ut plurimum peccari tantummodò venialiter, idque ob levitatem materię, notat Fil- licius *tract. 13. cap. 3. num. 44.* Navarrus *c. 17. Manual. num. 29.* Bonacina *loc. cit. punct. 6. n. 5. & alij.*

45. Altera pars patet ex Jure Canonico varijs in locis, ac ^{Atque in-} præsertim ex *c. Excommunicatos. 11. q. 3.* ubi dicitur: *Nullus cum ex-* ^{currit ex-} *communicatis in oratione, aut cibo & potu, aut osculo communicet, aut communi-* ^{cationem;} *Ave eis dicat: quia quicumque in his, vel alijs prohibitis, scienter excom-* ^{municatis communicaverit, juxta Apostolorum institutionem, & ipse simili} *excommunicationi subiacebit.* Hæc ibi; quibus similia habentur alibi.

46. Dicitur in *Conclusionē*, *Excommunicationem saltem mino-* ^{Et qualem?} *rem, imò quandoque & majorem.* Quia plerumque ejusmodi Ex- communicatio est duntaxat minor, & nulli reservata, qualis ob peccatum quoque veniale contrahi potest: nisi quis cum ex- communicato scienter in crimine communicet criminoso; id est, quando quis cooperatur crimini, vel contumeliæ, propter quam lata fuit excommunicatio, ei dem consilium, favorem aut

Nonnum auxiliuro

auxilium impendendo. Tunc enim non solum peccatur mortaliter, verum etiam incurritur excommunicatio major, & quidem reservata, si alterius excommunicatio reservata fuit: cum *facientem & consentientem par pena constringat*, prout statuitur in *c. Nuper & c. Quod in dubijs. de Sent. excommun.* cum concordantijs.

Causæ ab
hoc excu-
santes.

47. CONCL. IV. Sunt tamen aliquæ causæ, excusantes ab omni censura & culpa eos, qui communicant cum excommunicato vitando, quæ referuntur *can. Quoniam multos. 11. q. 3.* & sequenti versiculo communiter continentur:

Utile, Lex, Humile, Res ignorata, Necessè.

Utile.

48. Per ly *Utile*, denotatur utilitas tum spiritalis, tum corporalis, sive ipsius excommunicati, sive communicantis cum eo, vel alterius. Unde licitum est, tam verbo, quam facio, excommunicatum hortari ad resipiscentiam & conversionem: licitum quoque est, ab excommunicato petere consilium pro se vel pro alijs, quando non adest alius, qui possit æquè utiliter consulere: potest insuper ab ipso exigi debitum, imò & ipse excommunicatus potest privatim (secus in iudicio, quia ibi non admitteretur) petere suum debitum ab alijs.

Lex

49. Per ly *Lex*, intelligitur Matrimonium, ratione cuius potest uxor marito excommunicato, etiam denunciato, communicare quoad thorum & cohabitationem, atque in colloquijs familiaribus; in pertinentibus ad gubernationem domus, & in alijs omnibus obsequijs, quæ præstabat uxor ante mariti excommunicationem.

Humile.

50. Per ly *Humile*, denotantur subjecti; ut sunt liberi, servi, ancillæ, & mancipia, atque rustici servientes, de quibus omnibus fit mentio *cit. c. Quoniam multos. 11. q. 3.*

Res igno-
rata.

51. Per ly *Res ignorata*, datur intelligi quælibet ignorantia, qua quis ignoranter communicat excommunicato, sive ea sit ignorantia juris, sive facti, dummodò non sit affectata.

Necessè,
quid deno-
tet ?

52. Tandem per ly *Necessè*, intelligitur quæcunque notabilis necessitas, sive se teneat ex parte excommunicati vitandi, sive ex parte communicantis cum eo, aut alterius; sicutque vel necessitas animæ, vel corporis, vel famæ, aut fortunæ. Hinc excommunicatus potest recipi hospitio, potest ei dari elemosyna, & vicissim ab eodem peti, & accipi, quando quis indiget: potest etiam cum eo communicari in eo loco, ubi adhuc est bonæ famæ, si alioquin esset infamandus, & huiusmodi.

QUÆ.